

ИВАН ЗЛАТАРСКИ
„НЕПОЗНАТИЯТ“ ДЖАК
УИЛЯМСЪН

chitanka.info

Когато издателят на тази книга ми възложи да представя Джак Уилямсън на българските читатели, в първия момент бях озадачен — възможно ли бе някой да не е чувал за него? След това се замислих и осъзнах, че макар да притежавам пет негови романа на английски и да бях чел доста негови разкази (но не можех да си спомня кои точно с едно-единствено изключение), самият аз знаех твърде малко. Затова реших да се потрудя и да напиша нещо по-особено — той напълно го заслужава.

Според тритомната „Енциклопедия на научна фантастика и фентъзи“ с автор Доналд Тък, най-възрастните още живи (към септември 1996) писатели фантасти са:

Наоми Митчинсън, р. 1897,
Кърт Съодмак, р. 10 август 1902,
Л. Спраг де Камп, р. 27 ноември 1907,
Джак Уилямсън, р. 29 април 1908 и др.

При това положение е удивително как Джак Уилямсън така упорито е „избягвал“ вниманието на българските съставители на сборници и издатели, още повече че както ще се убедите по-надолу, неговата продължителна писателска кариера е била и доста плодовита. Обяснението на този факт може би се крие в неговия живот. Изкушавам се да преразкажа със свои думи казаното от Джеймс Гън в неговата антология „Пътят към научната фантастика“ (том 2) в главата, посветена на Джак Уилямсън.

Четенето и писането на научна фантастика (НФ) не може да бъде извадено от контекста на социалната матрица, в която се извършва тази дейност. Анализът на литературата изобщо твърде рядко разглежда тези два аспекта, фокусирайки се основно върху изкуството да се пише само за себе си. За НФ обаче с особена сила е вярно твърдението, че тя не само се занимава с обществото, но и в значителна степен е повлияна от него.

Работата е там, че НФ рядко се е радвала на изключителна популярност. Причините за това не са напълно ясни. Отговорът може би се крие отчасти в интелектуалния ѝ заряд, който не попада всекиму, или в бариерата, която научните концепции поставят пред среднообразования читател. Може би оказва влияние и доброволното и

самоограничаване с нейното ударение върху бъдещето, върху съдбата на вида, а не на индивида, върху (най-често) фантастичната природа на разглежданата тема и нейната отдалеченост от проблемите на ежедневието. А според някои предубедени недоброжелателни критици нещата стоят далеч по-просто: качеството на НФ като литература е обезкуражаващо ниско за всекиго, освен за фанатиците. На Деймън Найт принадлежи афоризма: „Научната фантастика е масова литература, предназначена за малцина“.

За тези малцина обаче, откриването на НФ е трансцендентално изживяване, сравнимо само с откриването за себе си на религията. Те започват да четат изключително НФ и нищо друго, мислят само за НФ, искат да споделят вълненията си със „себеподобни“, мечтаят да популяризират любимия си жанр, държат да „покръстят“ и други. Анализът на тази група хора показва, че значителна част от тях най-често вече са били отчуждени по една или друга причина от останалите: те или са отличаващо се по-умни, или имат проблем с адаптирането към обществото, или страстно обичат да четат. Само понякога причината е по-прозаична и може да се обясни с географски фактори или лична съдба.

Едно нещо обаче е неоспоримо: НФ притежава качеството да превръща читателя в запален почитател. Сдружаването на любителите на НФ до съвсем неотдавна беше социален феномен, характерен само за НФ и нищо друго. Затова говорят множеството списания и клубове, редовното провеждане на конгреси (едно време ежегодно, а днес практически целогодишно), връчването на множество награди не само за чисто литературни достижения, но и за дейност, свързана макар и косвено с НФ. Най-сетне от неотдавна е налице и обединяването в групи и форуми, общуващи помежду си по електронните медии, използвайки компютърни мрежи. Като наблюдател конкретно на последния процес ще споделя, че тези хора са изключително организирани: за повечето автори има съставени подробни библиографии, съществуват непрекъснато актуализирани списъци на примерно 100-те най-добри произведения (само между другото ще съобща, че в този списък с голяма преднина води „Властелинът на пръстените“ на Дж. Р. Р. Толкин, следван от „Играта на Ендър“ на Орсън Скот Кард и поредицата „Дюна“ на Франк Хърбърт, така и недоиздадена на български), паралелно с това има и списъци с най-

лошите произведения; редовно се публикуват анотации на новоизлезли романи; издателства като „Тор“, „Дел Рей“ и други поддържат месечни бюлетини (или както им казват „страници“ в така наречения WEB) с рубрики за предстоящи издания с глави от тях; можете да намерите електронните адреси на повечето съвременни писатели и в някои случаи директно да комуникирате с тях. И забележете — това е валидно само за научната фантастика (в много по-малка степен за криминалния жанр, трилъра и любовния романс). Мащабът на тази дейност отстъпва единствено на безспорно доминиращата тема — компютрите. Аз обаче наистина се отклоних.

Ще се върна обратно на темата, за да подчертая един още по-знаменателен факт: НФ превръща читателите в писатели. Колкото и зле да е платена тази работа (за начинаещите, но не и за утвърдените имена), хората, които ѝ се посвещават, получават една важна компенсация: те създават онова, което обичат да четат; те получават признание в един малък свят — нещо, което не биха могли никога да постигнат в по-голям мащаб; те могат да разчитат на незабавна обратна връзка със своите читатели, които им пишат или вземат участие на конгреси и срещи, та макар и само заради шанса да поговорят с онези, които им доставят удоволствие. Най-сетне те стават част от братството на писателите фантасти — една единна група от необикновено сдружени хора.

Джак Уилямсън е един такъв писател — бивш читател, излязъл от физическа и психическа изолация. Роден е в Аризона (по онова време тя още е била „територия“, а не щат), но родителите му се пренесли в Мексико и Тексас, за да се заселят накрая в малка опустошена от сушата ферма в западните части на Ню Мексико. Израсъл в усамотение — първите му приятели се появили едва когато започнал редовно да посещава училище. Свенлив и непохватен, той намирал утеха в книгите, учението и мечтите. И така до деня, когато в ръцете му случайно попаднал мартенски брой от 1927 година на списание *Amazing* (пълното му име е *Amazing Stories Annual*, основано е през същата година от Хюго Гернсбек и е първото периодично издание, посветено изцяло на НФ). Разказите възпламенили въображението му и скоро вече бил спестил парите за абонамент.

Години по-късно той специално отдава дължимото на Хюго Гернсбек за преиздаването на романите на Хърбърт Уелс, но истината

била, че в онези дни той бил запленил от разказите на Ейб Мерит. Започнал да пише фантазии, подражавайки на стила му, опитвайки се да имитира динамиката и колорита в неговите истории, без да възприема приказното в тях, кореспондирал с *Amazing*, станал член на клуб, спечелил конкурс за най-добро есе със статия, озаглавена „Научната фантастика — прожектор на науката“ и накрая успял да продаде първия си разказ — „Металния човек“, който излязъл в декемврийския брой на *Amazing* за 1928 година. Това бил преломният момент в живота му — той вече не помислил за нищо друго. Най-сетне успял да стане част от нещо. По-късно щял да намери множество приятели в лицето на други автори на НФ, но специални думи заслужава дружбата му с Ед Хамилтън, двамата с когото предприели епично пътешествие по Мисисипи през 1931 година.

Уилямсън напуска колежа още на втората година, за да се отдаде изцяло на писателска кариера — нещо напълно разбираемо, като се има предвид, че тогава в *Amazing* плащали само по половин цент на дума. Бил упорит и в онези първи години имал известен успех, но това, че могъл да продължи с писането, се обяснява най-вече със способността му да живее изключително скромно във фермата си, където построил отделно, отдалечено от останалите постройки, бунгало за кабинет. Постепенно писателските му умения се шлифовали и през 30-те години постига първия си успех с трилогията „Космически легион“ и „Легионът на времето“ (където действието се развива по каноните на Док Смит — автор на популярната сага „Ленсмен“, създал и издигнал поджанра на „космическата опера“ до ниво, останало непосилно за много от последователите му). Може би тук е мястото да се кажат няколко думи за „Легионът на времето“ (публикуван през 1937 година в *Amazing* като роман с продължение — вж. библиографията по-долу). Според Брайън Олдис този роман-приказка е едно от трите най-добри произведения на Уилямсън. Приказките разказват по своеобразен начин за суровите истини на живота. НФ често се оказва приказка, но малко са романите като „Легионът на времето“, в които това е толкова умело направено. Естествено има логически несъобразности в повествованието и те са били обект на подробно разглеждане от критиката (например дългата статия на Брайън Олдис *Judgement at Jonbar* в сборника *SF Horizons I*), но едно е неоспоримо — въпреки тях романът притежава очарование,

което нищо не може да развали. Той също като сагата на Док Смит залага в голяма степен на магията — похват, използван в толкова много най-нови произведения. Нищо чудно, че най-добрият според Брайън Олдис роман на Джак Уилямсън „По-мрачно отколкото си мислиш“ (публикуван в списание *Unknown* през 1940 година) изцяло е построен върху използването на магия. Да се надяваме, че и той ще намери някога път до българския читател.

През 40-те под псевдонима Уил Стюарт подхваща серия разкази за „космически миньори“, добиващи антиматерия в астероидния пояс (те по-късно излизат обединени в сборник и са последвани от продължение). През 50-те години става автор на комикса „Отвъд Марс“, излизащ в „Ню Йорк дейли нюз“.

По време на Втората световна война постъпва в синоптичната служба на Военновъздушните сили на САЩ, а след приключването ѝ експериментира със социологични разкази. Най-известен е „Със скръстени ръце“ (малко са сериозните НФ антологии без него), който има продължение, излязло в списание *Astounding* и публикувано впоследствие като книга под заглавието „Хуманоидите“ — считан за третия най-значим негов роман.

През 60-те години започва периода на сътрудничеството му с Фредерик Пол, рожба на което са няколко романа, а след това продължава отново сам. Най-важната негова добродетел се оказва способността му да се учи и адаптира. Това лесно се забелязва в произведенията му, които непрестанно се изменят по форма, стил и съдържание, в непрестанен стремеж да бъде на нивото на новите изисквания.

Оженва се за пръв път на четиридесет години, получава докторска степен на 56 (!) и подхваща академичната кариера на преподавател (забележете — по научна фантастика!) в Източния университет на Ню Мексико, където през 70-те години се пенсионира като професор. На седемдесетгодишна възраст е избран за президент на Съюза на американските писатели на научна фантастика. Според критиците тъкмо той е писателят, оказал най-силно влияние върху жанра с третирането си на темата „човек-машина“ (макар най-добрите му произведения да нямат нищо общо с това).

Липсата на свежи новини за Джак Уилямсън ме накара да се обърна към участниците в електронния форум rec.arts.sf.written (една

от групите любители на НФ в така наречения UseNet — услуга, предоставяна по мрежата Интернет) с молба за повече информация. Половин час след като изпратих писмото си, реагира участник във форума с псевдоним „Ахасфер“ (Скитника евреин), един от съставителите на известната база данни за фантастика Internet Speculative Fiction Database, който ми изпрати библиография на писателя с любезното съгласие да я публикувам. Получих три варианта (единия на Джон Уен — друг известен съставител на библиографии) и привеждам онзи, в който произведенията са класифицирани по категории и са подредени в хронологически ред. Оставил съм заглавията в оригиналния им вид на английски, защото с няколко нищожни изключения практически нищо не е излизало на български, така че нека любители на НФ да коригират за себе си оригиналните заглавия с преведените на български (когато и ако това някога стане) — нали все пак не мога да отнема правото на преводача да избере заглавие на книгата.

Williamson, Jack (/John) (Stewart) (САЩ, 29/4/1908-)^[1]
(псевдоним: Will Stewart)

НАГРАДИ

- 1) Hugo 1985 (за автобиографичната му книга Wonder's Child: My Life in Science Fiction — в раздела „Публицистика“)
- 2) Nebula Grand Master 1975 (за цялостно творчество)
- 3) Pilgrim 1973 & WOF [Special] 1989
- 4) Почетен гост на Световния конгрес за научна фантастика (World SF Con) 1977

ПОРЕДИЦИ

Legion of Space

Legion of Space (1934)

The Cometeers (1936)

One Against the Legion (1939)

Three From the Legion [трилогия в един том] (1979)]

The Queen of the Legion (1983)

Legion of Time

The Legion of Time (1938)

After World's End (1939)

Seetee [karo Will Stewart]

Collision Orbit (1942)

Minus Sign (1942)

Humanoids

With Folded Hands (1947)

The Humanoids (1948) [преработена 1980]

Jamboree (1969)

The Humanoid Touch (1980)

Setee

Setee Shock (1950)

Setee Ship (1951)

Setee Ship — Setee Shock [дилогия в един том] (1972)

Eden [в съавторство с Frederik Pohl]

Undersea Quest (1954)

Undersea Fleet (1956)

Undersea City (1958)

The Undersea Trilogy [трилогия в един том] (1992)

Starchild [в съавторство с Frederik Pohl]

The Reefs of Space (1964)

Starchild (1965)

Rogue Star (1969)

The Starchild Trilogy [трилогия в един том] (1977)

Cuckoo [в съавторство с Frederik Pohl]

Farthest Star (1975)

Wall Around a Star (1983)

The Saga of the Cuckoo [дилогия в един том] (1984)

РОМАНИ

The Alien Intelligence (1929)

The Girl from Mars (1929) с Miles J. Breuer, M.D.
The Birth of a New Republic (1930) с Miles J. Breuer, M.D.
The Green Girl (1930)
The Stone from the Green Star (1931)
Golden Blood (1933)
Xandulu (1934)
The Blue Spot (1935)
Islands of the Sun (1935)
The Legion of Space (1935)
Fortress of Utopia (1939)
Darker Than You Think (1940)
Realm of Wizardry (1940)
The Dome Around America (1953)
Star Bridge (1955) с James E. Gunn
The Moon Children (1972)
The Power of Blackness (1976)
Brother to Demons, Brother to Gods (1979)
Dragon's Island (1980) [предишен вариант The Not-Men (1968)]
Manseed (1983)
Lifeburst (1984)
Firechild (1986)
Land's End (1988) с Frederik Pohl
Mazeway (1990)
The Singers of Time (1991) с Frederik Pohl
Beachhead (1992)
The Black Sun (1996)
Jack Eden (?) [детска] с Frederik Pohl

СБОРНИЦИ

The Early Williamson (1975)
Best of Jack Williamson (1978)
The Best of Jack Williamson (1978)
Into the Eighth Decade (1990)

РАЗКАЗИ/НОВЕЛИ

Doomship (годината на написване е неизвестна)

The Metal Man (1928)
 The Birth of a New Republic (1930) с Miles J. Breuer, M.D.
 The Cosmic Express (1930)
 The Doom From Planet 4 (1931)
 Through the Purple Cloud (1931)
 The Moon Era (1932)
 The Wand of Doom (1932)
 Dead Star Station (1933)
 Born of the Sun (1934)
 The Galactic Circle (1935)
 Crucible of Power (1939) (в съдържанието е указан като „The
 Crucible of Power“)
 Nonstop to Mars (1939)
 Star Bright (1939)
 Hindsight (1940)
 The Sun Maker (1940)
 Backlash (1941)
 Breakdown (1942)
 The Equalizer (1947)
 ... And Searching Mind (1948)
 The Greatest Invention (1961)
 The Man from Outside (1951)
 The Peddler's Nose (1951)
 Man Down (1952)
 The Cold Green Eye (1953)
 The Happiest Creature (1953)
 Operation Gravity (1953)
 Guinevere for Everybody (1954)
 Guinevere For Everybody (1954)
 A Planet For Plundering (1962)
 The Masked World (1963)
 Doomship (1973) с Frederik Pohl
 The Power of Blackness (1973)
 Counterkill (1975)
 The Eternity Engine (1975)
 The Highest Dive (1976)
 The Machines That Ate Too Much (1976)

Stepson to Creation (1977)
Brother to Demons (1978)
Brother to Gods (1978)
Farside Station (1978)
Kinsman to Lizards (1978)
The Humanoid Universe (1980)
Seedship (1982)
The Mental Man (1988) The Birds' Turn (1992)
The Litlins (1993)
The Ice Gods (1994)
Dark Star (1995)
The Death of a Star (1996)

РОМАНИ, ПУБЛИКУВАНИ С ПРОДЪЛЖЕНИЕ:

The Alien Intelligence (Част 1, 2) (1929)
The Legion of Space (Част 1, 2, 3, 4, 5) (1934)
Islands of the Sun (Част 1, 2) (1935)
The Cometeers (Част 1, 2, 3, 4) (1936)
The Blue Spot (Част 1, 2) (1937)
The Legion of Time (Част 1, 2, 3) (1937)
Released Entropy (Част 1, 2) (1937)
One Against the Legion (Част 1, 2, 3) (1939)
Opposites–React! (Част 1, 2) (1943) [като Will Stewart]
... And Searching Mind (Част 2 от 3) (1948)
The Reefs Of Space (Част 1 и 3 от 3) (1963) с Frederik Pohl
Starchild (Част 1, 2, 3) (1965) с Frederik Pohl
Rogue Star (Част 1, 2, 3) (1968) с Frederik Pohl
The Moon Children (Част 1, 2, 3) (1971)
The Org's Egg (Част 1, 2, 3) (1974) с Frederik Pohl

ECETA/ CMAMUU

Unpredictable (Част 1, 2) (1946)
Science Fiction in a Robot's Eye (1957)
The Next Century of Science Fiction (1967)
Designing a Dyson Sphere (1976)
State of the Art: The Case Against the Critics (1980)

Amazing Story (1982)
World of Weird 1931–1932 (1983)
Response to „The New Generation Gap“ (1989)
Read This (1993)
R for Character (1994)

ПУБЛИЦИСТИКА

Teaching Science Fiction (1972)
H. G. Wells: Critic of Progress (1973)
Teaching Science Fiction: Education for Tomorrow (Owlswick, 1980)
Wonder's Child: My Life in Science Fiction (1984) [автобиография]
[Hugo]

Нищо чудно горния списък да бъде разширен — внимателните читатели сигурно ме са пропуснали да забележат, че въпреки възрастта си Джак Уилямсън е издал книга тази (1996) година.

Пак благодарение на „Ахасфер“ разполагам с материал за писателя от друг участник във форума inc.arts.sf.written — Дени Цвайг с електронен адрес dani@netcom. Не ми е известно Дени да е фантаст, но не изключвам да е критик на НФ (без да знам това със сигурност). В този смисъл неговото мнение е просто мнението на още един човек (позволявам си да го цитирам, тъй като „Ахасфер“ ми съобщи, че Дени не възразявал анотациите му да се използват в други издания). Но в едно отношение той е особена личност, тъй като поддържа много интересен архив, наречен „Закъснели анотации“ (Belated Reviews). Идеята на „Закъснели анотации“ е да се отрази по някакъв начин фантастиката от по-далечното минало и да се даде по този начин възможност на по-младите читатели, които се питат какво чак толкова са писали тогава, да добият представа за нейното развитие. На интересующите се дават препоръки кои книги да прочетат най-напред.

Писмото му (критическа бележка за Джак Уилямсън под номер 29 в архива) е прекалено дълго, за да го привеждам изцяло (и пак ще повторя — то отразява само мнението на един човек), но някои неща в него си струва да се упоменат.

Дени Цвайг започва с това, че продължителността на творческата кариера на Джак Уилямсън е впечатляваща, като се има предвид, че междуременно са се сменили 3–4 поколения читатели с все по-

нарастващи претенции и най-разнообразни предпочитания. Това е още по-достойно за уважение, най-малкото защото много автори са доказали неспособността си да се адаптират. Според него обаче — и това е напълно естествено — Уилямсън не успява бързо да се отърси от стария си стил: в произведенията му от 60-те години има следи от 30-те, а в последните му романи се долавя духа на онези от 60-те години. Особено показателно (според Дени) е сходството между някои сюжетни ходове от романа *Mazeway* (1990) и такива в *The Legion of Space* (1935). Той намира слабости в уплътняването на образите и мотивировката на техните действия. Дени оценява способността на Уилямсън да скочи от епохата на 30-те години (когато в центъра на НФ произведения са били поставяни различни неособено хитроумни устройства) в тази на 40-те години, когато пазарът започва да налага все по-високи изисквания (до голяма степен в резултат на установяването на Джон Кемпбъл като редактор на *Astounding* през 1938 година за цели 33 години — той безкомпромисно вдига летвата на качеството и налага нов стандарт за всички). Връчената му награда „Небюла“ за цялостно творчество отразява именно способността на Уилямсън да се пренастрои сам и да въздейства върху оформящата се нова фантастика. Той, разбира се, не спира да пише приключенска фантастика, но започва работа и над нови, много по-амбициозни теми — сътрудничество между представители на различните видове, еволюцията на човека като космическо същество. Едновременно с това е много продуктивен и макар че повечето му произведения ще се сторят демоде на младите читатели днес, те са изиграли голяма роля на времето си. Романът „По-мрачно отколкото си мислиш“ се извисява над тази оценка. Мрачната атмосфера в него съдържа сила, която прави много най-съвременни романи да изглеждат в сравнение вяли и анемични. На второ място идва „Хуманоидите“, който също е от онези, които не могат да загубят актуалността си — андроиди, програмирани да охраняват хората, независимо от това дали те желаят да бъдат пазени. Добра оценка заслужава и „Присъдата“ (*The Trial of Terra* — любопитно, „Ахасфер“ изобщо не споменава такъв роман в претендиращата за изчерпателност библиография), където е разработен необичаен поглед върху темата за първия контакт. Въпросната присъда трябва да се произнесе след процес срещу Земята и тя ще предопредели дали нашата вече излязла в космоса

цивилизация ще бъде удостоена с правото на контакт или ще бъде поставена в карантина. Но в хода на слушанията постепенно се разбира, че съществата, които ще вземат това решение, са по-загрижени за собствените си икономически и научни интереси, отколкото за нашето добруване. За щастие съдията е безпристрастен — той ще отсъди в полза на страната... която предложи по-голям подкуп.

Добри думи заслужават „Непослушна звезда“ — третата книга от трилогията на Уилямсън и Пол „Starchild“ за идеята, че звездите могат да притежават разум, и „Легионът на времето“ — за идеята, че е възможно да съществуват алтернативни варианти на бъдещето, които да се борят за правото си на съществуване.

Дени Цвайг завършва с предупреждение, подходящо за финал и на това колективно представяне на Джак Уилямсън: много са класическите произведения на НФ, не успели да остарееят с достойнство. Днешните читатели, пропуснали да ги прочетат на младини, най-вероятно ще бъдат лишени от удоволствието, което тези романи са донесли на своите тогавашни читатели. Това налага да се проявява снизходителност по отношение на научни хипотези, оказали се погрешни, стил на писане, излязъл от мода или политически интриги, будещи недоумение.

И така се стига до двойния въпрос: защо Джак Уилямсън и защо „Легионът на времето“? Повечето сигурно вече са успели да си отговорят, а на неуспелите ще отговоря аз.

Джак Уилямсън — защото е несправедливо един голям писател като него да остане непознат на българския читател и защото е работил в онзи период от зората на Златната епоха, за който знаем много малко. „Легионът на времето“ — защото е класическо произведение, защото е романтична приказка за вечната борба между добро и зло, защото разработва идеята за алтернативни варианти на бъдещето. Комбинацията от автор и произведение — защото трябва да се познава историята на фантастиката, защото трябва да се разбира логиката на нейното развитие, защото само така може да се изработи правилна перспектива за идеи, стилове, жанрове и течения.

Няколко думи за превода.

Неотдавна се запознах с редактора на последните три-четири книги, които съм превел. Човекът изрази изненадата си, че аз съм онзи, който е превел и „онези“ неща — имаше предвид една малко трудна за

четене поредица. Стана ми неприятно, естествено, но не му обясних, че и на мен поредицата не ми харесваше. Тя просто не беше добре написана. Има един стар афоризъм: „По-лесно е да се направи превода по-добър от оригинала, отколкото адекватен на него“. Други казват: „Когато се получи — заслугата е на писателя, а когато не се чете — вината е на преводача“. Аз обаче не смятам, че имам правото да „подобрявам“ произведенията — това, освен че не е етично, представлява и акт на измама спрямо читателите на превода, на които се отнема възможността безпристрастно сами да преценят кои са силните и слаби страни на даден писател, кои са добрите му книги и къде се е „издънил“.

Още по-тежък проблем представлява преводът на техническа фантастика, създадена преди повече от половин век. Има фантасти, които пренаписаха свои романи, безнадеждно остарели в светлината на последните астрономически открития (най-вече за Слънчевата система). Но какво да стори един преводач, когато се сблъска с архаизъм, псевдонаучно „обяснение“, некоректен научен факт или оказала се невярна хипотеза? Да започне да обяснява наред под линия, за да си измие ръцете или за да демонстрира колко е умен? Да разобличава като прокурор логическите пропуски, където ги има? Реших, че конкретно за тази книга не си струва да отклонявам вниманието на читателите и предпочетох да ги оставя сами да открият разни дребни пропуски или да се усмихват на някои авторски наивности. Затова си позволих само да осъвременя част от терминологията и оставих останалото както си е. Да не забравяме, че и романа, и новелата са писани за юноши, а не за физици, астрономи или логици с молив в ръка и два чифта очила на носа. Читателите, които знаят малко, ще изпитат удоволствие от нетехническата част, другите, които знаят много, ще научат какво е било известно за някои неща преди 50–60 години, а онези, които знаят всичко... е, тази книга просто не е за тях!

Няколко изречения в заключение.

По отношение на класическата фантастика българският читател има много да навакса. Това е чудесно, понеже означава, че тепърва му предстои да се запознае с шедьоври и да тръгне по един безкрайно увлекателен път, който криволичи из невероятно интересна страна. И

колкото по-бързо го измине, толкова по-добре. Още повече че по него е толкова приятно да се върви!

Иван Златарски

[\[1\]](#) Починал на 10 ноември 2006 г. — Бел. NomaD. [↑](#)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.